

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM ZA RAZDOBLJE OD 2018. DO 2023.

OPĆINA PODGORAČ

Podgorač, lipanj 2018.

NARUČITELJ: OPĆINA PODGORAČ

NASLOV: Plan gospodarenja otpadom Općine Podgorač za razdoblje od 2018. do 2023. godine

UGOVOR BROJ: 35/2015.

VODITELJ PROJEKTA: IVICA BUGARIĆ, dipl.ing.građ.

IZRAĐIVAČI: IVICA BUGARIĆ, dipl.ing.građ.
IVANA RADOLOVIĆ, građ. teh.
VLATKA STAŠČIK, administrator

Zavod za prostorno planiranje d.d.
Osijek

Direktor:
Krunoslav Lipić, dipl.ing.arh.

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA

I PRIRODE

10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 14

Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 3717 149

KLASA: UP/I 351-02/13-08/113

URBROJ: 517-06-2-1-1-13-2

Zagreb, 16. prosinca 2013.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode na temelju odredbe članka 40. stavka 5. i u svezi s odredbom članka 269. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13) te članka 22. stavka 1. Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 57/10), povodom zahtjeva Zavoda za prostorno planiranje d.d., sa sjedištem u Osijeku, Vijenac Paje Kolarića 5A, zastupanog po osobi ovlaštenoj za zastupanje sukladno zakonu, radi izdavanja suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša, donosi

RJEŠENJE

- I. Zavodu za prostorno planiranje d.d., sa sjedištem u Osijeku, Vijenac Paje Kolarića 5A, izdaje se suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša:
 1. Izrada studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš (u daljnjem tekstu: strateška studija) uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije;
 2. Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš;
 3. Izrada programa zaštite okoliša;
 4. Izrada izvješća o stanju okoliša;
 5. Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš.
- II. Suglasnost iz točke I. ove izreke prestaje važiti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu propisa iz članka 40. stavka 12. Zakona o zaštiti okoliša.
- III. Ovo rješenje upisuje se u očevidnik izdanih suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša koji vodi Ministarstvo zaštite okoliša i prirode.
- IV. Uz ovo rješenje prileži popis zaposlenika ovlaštenika: voditelja stručnih poslova u zaštiti okoliša i stručnjaka slijedom kojih su ispunjeni propisani uvjeti glede zaposlenih stručnjaka za izdavanje suglasnosti iz točke I. ove izreke.

Obrazloženje

Zavod za prostorno planiranje d.d. iz Osijeka (u daljnjem tekstu: ovlaštenik) podnio je 23. listopada 2013. godine ovom Ministarstvu zahtjev za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša: Izrada studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš (u daljnjem tekstu: strateška studija) uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije; Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš; Izrada programa zaštite okoliša; Izrada izvješća o stanju okoliša; Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš.

Ovlaštenik je uz zahtjev za izdavanje suglasnosti priložio odgovarajuće dokaze prema zahtjevima propisanim odredbama članka 5. i 20. Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (u daljnjem tekstu: Pravilnik), koji je donesen temeljem Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 110/07), a odgovarajuće se primjenjuje u predmetnom postupku slijedom odredbe članka 271. stavka 2. točke 21. Zakona o zaštiti okoliša («Narodne novine», broj 80/13) kojom je ostavljen na snazi u dijelu u kojem nije suprotan tom Zakonu.

Ovlaštenik je naveo činjenice i podnio dokaze na podlozi kojih se moglo utvrditi pravo stanje stvari a također i iz razloga jer su sve činjenice bitne za donošenje odluke o zahtjevu ovlaštenika poznate ovom tijelu (ovlaštenik je za iste poslove ovlašten prema ranije važećem Zakonu o zaštiti okoliša rješenjima ovoga Ministarstva: KLASA: UP/I-351-02/10-08/180, URBROJ: 531-14-1-1-06-10-4, od 16. prosinca 2010. i KLASA: UP/I-351-02/10-08/181, URBROJ: 531-14-1-1-06-10-3 od 31. prosinca 2010.).

U postupku je obavljen uvid u zahtjev i priloženu dokumentaciju te je utvrđeno da su ispunjeni svi propisani uvjeti i da je zahtjev osnovan.

Slijedom naprijed navedenog, zbog odgovarajuće primjene Pravilnika, ovu suglasnost potrebno je uskladiti s odredbama propisa iz članka 40. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša, nakon njegovog donošenja. Stoga se suglasnost izdaje s rokom važnosti kako stoji u točki II. izreke ovoga rješenja. Točka III. izreke ovoga rješenja utemeljena je na odredbi članka 40. stavka 9. Zakona o zaštiti okoliša. Točka IV. izreke ovoga rješenja temelji se na naprijed izloženim utvrđenom činjeničnom stanju.

Temeljem svega naprijed navedenoga valjalo je riješiti kao u izreci ovoga rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Osijeku, Županijska 5, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba za zahtjev i ovo Rješenje propisno je naplaćena državnim biljezima u ukupnom iznosu od 70,00 kuna prema Tar. br. 1. i 2. Tarife upravnih pristojbi, Zakona o

upravnim pristojbama („Narodne novine“, brojevi 8/96, 77/96, 95/97, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/00, 116/00, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 25/08, 60/08, 20/10, 69/10, 49/11, 126/11, 112/12 i 19/13).

Privitak: Popis zaposlenika kao u točki IV. izreke rješenja.

Dostaviti:

1. Zavod za prostorno planiranje d.d., Vijenac Paje Kolarića 5A, Osijek, **R s povratnicom!**
2. Uprava za inspekcijske poslove, ovdje
3. Očevidnik, ovdje
4. Spis predmeta, ovdje

P O P I S

**zaposlenika ovlaštenika: Zavod za prostorno planiranje d.d., Vijenac Paje Kolarica 5A, Osijek, slijedom kojih je ovlaštenik ispunio propisane uvjete za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša sukladno rješenju Ministarstva
KLASA: UP/I 351-02/13-08/113; URBROJ: 517-06-2-1-1-13-3 od 16. prosinca 2013.**

<i>STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA</i>		<i>VODITELJ STRUČNIH POSLOVA</i>	<i>ZAPOSLENI STRUČNJACI</i>
1. Izrada studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš (u daljnjem tekstu: strateška studija) uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije	X	Vlado Sudar, dipl.ing.grad.	Ivica Bugarić, dipl.ing.grad. Stjepan Stakor, dipl.ing.kult.teh. Sandra Horvat, dipl.ing.arh. Vanesa Bolf, dipl.ing.arh.
2. Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš	X	voditelj naveden pod točkom 1.	stručnjaci navedeni pod točkom 1.
3. Izrada programa zaštite okoliša	X	voditelj naveden pod točkom 1.	stručnjaci navedeni pod točkom 1.
4. Izrada izvješća o stanju okoliša	X	voditelj naveden pod točkom 1.	stručnjaci navedeni pod točkom 1.
5. Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš	X	voditelj naveden pod točkom 1.	stručnjaci navedeni pod točkom 1.

SADRŽAJ:

1. UVOD	1
1.1. Gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj	1
1.2. Korišteni pojmovi	1
2. POLAZIŠTA ZA IZRADU PLANA	3
2.1. Zakonska regulativa	3
2.2. Plan sprječavanja nastanka otpada	4
2.3. Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave	4
2.4. Direktive Europske Unije	5
3. OSNOVNE ZNAČAJKE OPĆINE PODGORAČ	8
3.1. Prostorna i demografska obilježja	8
4. PREGLED POSTOJEĆEG STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU S OTPADOM	9
4.1. Prikupljanje otpada i transport	9
4.1.1. <i>Podaci o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju</i>	9
4.1.2. <i>Prikupljanje, odvoz i zbrinjavanje glomaznog otpada i posebnih vrsta otpada</i>	9
4.2. Zeleni otoci	9
4.2.1. <i>Podaci o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom</i>	10
4.3. Reciklažno dvorište	10
4.4. Vrste i količine proizvedenog otpada	11
4.5. Sastav komunalnog otpada	12
5. MJERE GOSPODARENJA I PRIKUPLJANJA OTPADA	12
5.1. Koncept cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	12
5.2. Mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada	15
5.3. Opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada	15
5.4. Mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada	16
5.5. Mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada	17
6. POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU PLANA	18
7. ODGOVORNOST U PROVEDBI PLANIRANIH AKTIVNOSTI	18
8. ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM	21
9. ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA GOSPODARENJA OTPADOM	23
10. LITERATURA	24

1. UVOD

1.1. Gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj

Gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj prioritetno je pitanje zaštite okoliša, te jedno od najzahtjevnijih područja u smislu usklađivanja sa standardima Europske Unije (EU).

U Hrvatskoj je zakonodavni dio sustava gospodarenja otpadom velikim dijelom riješen i usklađen sa zahtjevima i standardima EU, međutim veliki problem predstavlja neprovođenje propisa. Pravno područje gospodarenja otpadom na području Republike Hrvatske uređeno je Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) te nizom podzakonskih propisa koji reguliraju postupanje s posebnim kategorijama otpada.

Svrha donošenja Plana gospodarenja otpadom je definiranje okvira za održivo gospodarenje otpadom koje obuhvaća skup aktivnosti, odluka i mjera usmjerenih na sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količine otpada, provedbu skupljanja, prijevoza, uporabe, zbrinjavanja i drugih djelatnosti vezano za otpad, nadzor nad obavljanjem tih djelatnosti kao i briga za odlagališta koja su zatvorena.

Prema članku 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave, treba sadržavati:

- analizu, te ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, uključujući ostvarivanje ciljeva,
- podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva,
- podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom,
- podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju,
- mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada,
- opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada,
- mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,
- mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
- popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana,
- organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom,
- rokove i nositelje izvršenja Plana.

1.2. Korišteni pojmovi

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom Planu imaju slijedeće značenje:

- **Centar za gospodarenje otpadom** je sklop više međusobno funkcionalno i/ili tehnološki povezanih građevina i uređaja za obradu komunalnog otpada.
- **Divlje odlagalište** je odlagalište na koje neko naselje, skupina domaćinstava ili pojedina domaćinstva unutar neke općine ili grada odlažu svoj otpad na nekontroliran način.
- **Građevina za gospodarenje otpadom** je građevina za sakupljanje otpada (skladište otpada, pretovarna stanica i reciklažno dvorište), građevina za obradu otpada i centar za gospodarenje otpadom. Ne smatra se građevinom za gospodarenje otpadom građevina druge namjene u kojoj se obavlja djelatnost uporabe otpada.

- **Inertni otpad** jest otpad koji ne podliježe značajnim fizikalnim, kemijskim i/ili biološkim promjenama.
- **Komunalni redar** je osoba koja prema zakonu kojim se uređuje komunalno gospodarstvo obavlja poslove za komunalno redarstvo u Gradu Zagrebu, odnosno jedinicama lokalne samouprave.
- **Komunalni otpad** je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva.
- **Mobilni uređaj za obradu otpada** je pokretna tehnička jedinica u kojoj se otpad obrađuje, u pravilu, na mjestu nastanka ili na mjestu ugradnje u materijale postupcima obrade, osim R1, D1, D2, D3, D4, D5, D6, D7, D10, D11 i D12 i postupaka R i D u kojima nastaje otpadna voda koja se ispušta u okoliš. Mobilnim uređajem za obradu otpada ne smatra se onaj uređaj koji se koristi duže od šest mjeseci na određenoj lokaciji, osim mobilnog uređaja kojim se koristi radi sanacije onečišćene lokacije.
- **Neopasni otpad** je otpad koji ne posjeduje niti jedno od opasnih svojstava određenih Dodatkom III. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13 i 73/17).
- **Obrada otpada** su postupci oporabe ili zbrinjavanja i postupci pripreme prije oporabe ili zbrinjavanja.
- **Odlagalište otpada** je građevina namijenjena odlaganju otpada na površini ili pod zemlju (podzemno odlagalište), uključujući:
 - a) interno odlagalište otpada na kojem proizvođač odlaže svoj otpad na samom mjestu proizvodnje,
 - b) odlagalište otpada ili njegov dio koji se može koristiti za privremeno skladištenje otpada (npr. za razdoblje duže od jedne godine),
 - c) iskorištene površinske kopove ili njihove dijelove nastale rudarskom eksploatacijom i/ili istraživanjem pogodne za odlaganje otpada.
- **Opasni otpad** je otpad koji posjeduje jedno ili više opasnih svojstava određenih Dodatkom III. Zakona o održivom gospodarenju otpada (NN 94/13 i 73/17).
- **Oporaba otpada** je svaki postupak čiji je glavni rezultat uporaba otpada u korisne svrhe kada otpad zamjenjuje druge materijale koje bi inače trebalo uporabiti za tu svrhu ili otpad koji se priprema kako bi ispunio tu svrhu, u tvornici ili u širem gospodarskom smislu. U Dodatku II. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13 i 73/17) sadržan je popis postupaka oporabe koji ne isključuje druge moguće postupke oporabe.
- **Otpad** je svaka tvar ili predmet koji posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti. Otpadom se smatra i svaki predmet i tvar čije su sakupljanje, prijevoz i obrada nužni u svrhu zaštite javnog interesa.
- **Posjednik otpada** je proizvođač otpada ili pravna i fizička osoba koja je u posjedu otpada.
- **Pretovarna stanica** (transfer stanica) je građevina za skladištenje, pripremu i pretovar otpada namijenjenog prijevozu prema mjestu njegove oporabe ili zbrinjavanja.
- **Proizvodni otpad** je otpad koji nastaje u proizvodnom procesu u industriji, obrtu i drugim procesima, osim ostataka iz proizvodnog procesa koji se koriste u proizvodnom procesu istog proizvođača.
- **Proizvođač otpada** je svaka osoba čijom aktivnošću nastaje otpad i/ili koja prethodnom obradom, miješanjem ili drugim postupkom mijenja sastav ili svojstva otpada.
- **Reciklažno dvorište** je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada.
- **Reciklažno dvorište za građevni otpad** je građevina namijenjena razvrstavanju, mehaničkoj obradi i privremenom skladištenju građevnog otpada.
- **Recikliranje** je svaki postupak oporabe, uključujući ponovnu preradu organskog materijala, kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari za izvornu ili drugu svrhu osim uporabe otpada u energetske svrhe, odnosno prerade u materijal koji se koristi kao gorivo ili materijal za zatrpavanje.

- **Sanacija onečišćenog tla** je skup aktivnosti i radova radi uklanjanja posljedica onečišćenja tla otpadom kojima se vraćaju, ako je to moguće, prirodna svojstva tla ili se tlo priprema za novu namjenu.
- **Skladištenje otpada** je privremeni smještaj otpada u skladištu najduže do godinu dana.
- **Skupljanje otpada** jest prikupljanje, razvrstavanje i/ili miješanje otpada u svrhu prijevoza na skladištenje, obradu, uporabu i/ili zbrinjavanje.
- **Termička obrada otpada** su postupci spaljivanja, suspaljivanja i drugi postupci obrade otpada kojima se promjenom temperature otpada postiže promjena strukture i svojstva otpada.
- **Zbrinjavanje otpada** je svaki postupak koji nije uporaba otpada, uključujući slučaj kad postupak kao sekundarnu posljedicu ima obnovu tvari ili energije. U Dodatku I. Zakona o održivom gospodarenju otpadom sadržan je popis postupaka zbrinjavanja koji ne isključuje druge moguće postupke zbrinjavanja otpada.
- **Zeleni otoci** su skupine raznovrsnih posuda u kojima se odvojeno skupljaju reciklirajući materijali (papir, staklo, plastika, metali, biorazgradivi otpad).

2. POLAZIŠTA ZA IZRADU PLANA

2.1. Zakonska regulativa

Polazišta za izradu Plana gospodarenja otpadom Općine Podgorač su pravno-zakonodavni okviri Republike Hrvatske i EU, međunarodni ugovori, državni strateški dokumenti gospodarenja otpadom, planski dokumenti gospodarenja otpadom, prostorno-planska dokumentacija (državna, županijska, lokalna), pravni akti lokalne samouprave i projektni zadatak.

Plan je izrađen na temelju informacija dobivenih od općinskih službi i poduzeća koji su na području općine važni sudionici u gospodarenju otpadom.

Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) propisano je donošenje sljedećih planskih dokumenata gospodarenja otpadom:

- Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske,
- Plan sprječavanja nastanka otpada,
- Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.

Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj osnovni je dokument o gospodarenju otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2017.-2022. godine. Okvir za pripremu ovog plana je bila Strategija gospodarenja otpadom (NN 130/05), postojeći zakoni i smjernice Europske unije (EU).

Planom su definirani ciljevi koji se moraju dostići do 2022. godine, a vidljivi su u sljedećoj tablici:

Tablica 1. Osnovni ciljevi gospodarenja otpadom

Broj	Cilj		
1.	Unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom	Cilj 1.1	Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5%
		Cilj 1.2	Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.)
		Cilj 1.3	Odvojeno prikupiti 40% mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada
		Cilj 1.4	Odložiti na odlagalište manje od 25% mase proizvedenog komunalnog otpada
2.	Unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada	Cilj 2.1	Odvojeno prikupiti 75% mase proizvedenog građevnog otpada
		Cilj 2.2	Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda
		Cilj 2.3	Unaprijediti sustav gospodarenja otpadnom ambalažom
		Cilj 2.4	Uspostaviti sustav gospodarenja morskim otpadom
		Cilj 2.5	Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim brodovima, podrtinama i potonulim stvarima na morskom dnu
		Cilj 2.6	Unaprijediti sustav gospodarenja ostalim posebnim kategorijama otpada
3.	Unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom		
4.	Sanirati lokacije onečišćene otpadom		
5.	Kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti		
6.	Unaprijediti informacijski sustav gospodarenja otpadom		
7.	Unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpadom		
8.	Unaprijediti upravne postupke u gospodarenju otpadom		

Nadzor nad provedbom Plana obavlja Ministarstvo zaštite okoliša i energetike koje je dužno, jednom godišnje, podnositi Vladi Republike Hrvatske izvješće o izvršenju utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera iz Plana. Planovi gospodarenja otpadom (grada Zagreba, gradski i općinski) moraju biti usklađeni sa Strategijom i Planom. Plan gospodarenja otpadom grada, odnosno općine donosi gradsko/općinsko vijeće za razdoblje od šest godina, a njegovu provedbu nadzire nadležni ured.

2.2. Plan sprječavanja nastanka otpada

Plan sprječavanja nastanka otpada sastavni je dio Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i sadrži ciljeve sprječavanja nastanka otpada te mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada. Za donesene mjere sprječavanja nastanka otpada određuju se odgovarajuća posebna kvalitativna i kvantitativna mjerila s ciljem praćenja i procjene napretka postignutih primjenom mjera, a u istu svrhu mogu se odrediti i posebni kvalitativni i kvantitativni ciljevi i pokazatelji.

2.3. Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave

Plan gospodarenja otpadom u Osječko-baranjskoj županiji predlaže koncept sustavnog gospodarenja otpadom u Županiji.

Glavni problemi u gospodarenju otpadom u Hrvatskoj, a koji su u velikoj mjeri prisutni i u županiji su sljedeći:

- porast količina otpada (kao posljedica nedostatnog djelovanja mjera za izbjegavanje otpada),
- nedovoljan udio kontroliranog skupljanja (posebice proizvodnog otpada) i zbrinjavanja otpada,
- nepouzdana podaci o količinama i tokovima otpada,
- neprimjerena rješenja konačnog odlaganja otpada ("divlja" odlagališta, odabir nepovoljnih lokacija za odlaganje otpada, zajedničko odlaganje različitih kategorija otpada itd.),
- nedovoljno razvijeno odvojeno skupljanje korisnih i štetnih komponenti otpada i recikliranje,
- nedostatak uređaja za obradu otpada,
- nedostatak financijskih sredstava za izgradnju objekata za gospodarenje otpadom,
- problemi vezani uz financiranje naknada za otpad (preniske naknade i nemogućnost plaćanja naknada),
- nedosljednost provođenja postojeće zakonske regulative i neusklađenost sa zakonskom regulativom EU.

Donošenjem Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) jedinicama regionalne samouprave prestaje obaveza izrade Plana gospodarenja otpadom.

Jedinica lokalne samouprave dužna je za prijedlog plana gospodarenja otpadom ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša. Nadležno upravno tijelo izdaje prethodnu suglasnost ako utvrdi da je prijedlog Plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave usklađen s odredbama istoga Zakona, propisa donesenih na temelju istoga Zakona i Plana. Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave (općinsko vijeće) i o tome obavještava Hrvatsku agenciju za okoliš i prirodu (HAOP).

Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave objavljuje se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.

2.4. Direktive Europske Unije

Europska politika gospodarenja otpadom sadržana je u rezoluciji Europskog Vijeća o Strategiji gospodarenja otpadom (97/C76/01) koja se temelji na tada važećoj okvirnoj direktivi o otpadu (75/442/EEC) i drugim europskim propisima na području gospodarenja otpadom. Postoje tri ključna europska načela.

- prevencija nastajanja otpada,
- reciklaža i ponovna uporaba, te
- poboljšanje konačnog zbrinjavanja i nadzora.

U dokumentu Kohezijska politika Europske unije kao podrška razvoju i zaposlenosti, Strateške smjernice zajednice, 2014.-2020., zemlje članice zajednički nastoje maksimalno povećati ekonomsku dobit i smanjiti troškove na način da riješe zagađivanja okoliša na samom izvoru. U sektoru gospodarenja otpadom to znači da se prvenstvo daje prevenciji, reciklaži i biološkoj razgradnji otpada koje su jeftinije i osiguravaju višu zaposlenost u odnosu na spaljivanje i odlaganje otpada.

U kontekstu pristupanja RH u EU, usvajanje i početak provedbe Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj bio je jedan od kratkoročnih prioriteta definiranih u Pristupnom partnerstvu. Pristupno partnerstvo glavni je instrument prepristupne strategije zemlje kandidata i EU kojim se zajednički određuju kratkoročni i srednjoročni prioriteti na putu k punopravnom članstvu. Sukladno tome, usvajanje i početak provedbe Plana je prioritet za koji se određuje financijska pomoć EU-a u cilju njegova ispunjavanja i uvjeti vezani uz tu financijsku pomoć.

Direktive EU-a za područje gospodarenja otpadom organizirane su u četiri grupe direktiva, ovisno o tome propisuju ili:

- okvir gospodarenja otpadom (direktiva o otpadu (2006/12/EC) i direktiva opasnom otpadu (91/689/EEC)),
- posebne tokove otpada (direktiva o ambalaži i ambalažnom otpadu, direktiva o otpadnih ulja, direktiva o otpadu iz industrije u kojoj se koristi titan-dioksid, direktiva o otpadnim vozilima, direktiva o mulju iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, direktiva o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi, direktiva o baterijama i akumulatorima koji sadrže određene opasne tvari, direktiva o zbrinjavanju polikloriranih bifenila i polikloriranih terfenila),
- pošiljke otpada, uvoz i izvoz otpada (uredba o nadzoru i kontroli otpreme otpada unutar područja, na području i s područja Europske Unije) i
- građevine za obradu i odlaganje otpada (direktiva o odlagalištima, direktiva o spaljivanju otpada, direktiva o integriranoj prevenciji i kontroli onečišćenja).

Obvezu planiranja gospodarenja otpadom, na način da se od nadležnih tijela traži izrada planova gospodarenja otpadom, direktno propisuju tri direktive: okvirna direktiva o otpadu, direktiva o opasnom otpadu i direktiva o ambalaži i ambalažnom otpadu. Međutim, i drugi europski propisi, tj. direktive koje se odnose na posebne tokove otpada i na objekte za obradu i odlaganje otpada moraju se uzeti u obzir tijekom izrade planova gospodarenja otpadom (Tab. 1.). Šesti akcijski plan EU-a "Okoliš 2010: naša budućnost, naš izbor", usvojen 2001. definira prevenciju i gospodarenje otpadom kao jedan od četiri glavna prioriteta s primarnim ciljem razdvajanja nastajanja otpada od gospodarskih aktivnosti.

Tablica 2. Europske direktive iz područja gospodarenja otpadom

Posebne vrste otpada	75/178/EEC, 78&178/EEC, 86/278/EEC, 91/157/EEC, 94/62/EC, 96/59/EC, 00/53/EC, 00/53/EC, 00/59/EC, 00/95/EC
Procesiranje i odlaganje otpada	89/429/EEC, 89/369/EEC, 94/67/EE, 2000/76/EC, 99/31/EC, 96/91/EC
Okvirna struktura gospodarenja otpadom	75/442/EEC, 91/689/EEC
Transport, uvoz i izvoz	EEC/259/93

Hrvatska je u procesu usklađivanja s pravnom stečevinom Europske unije donijela Zakon o otpadu i Pravilnik o gospodarenju otpadom kojim je u potpunosti prenijela Direktivu o otpadu EU-a 2006/12/EC. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) u pravni poredak Republike Hrvatske prenose se sljedeće direktive EU:

- Direktiva 2008/98/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća o otpadu i ukidanju određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008.),
- Direktiva 2010/75/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (SL L 334, 17.12.2010.),

- Direktiva Vijeća 1999/31/EZ o odlaganju otpada (SL L 182, 16.7.1999.),
- Direktiva 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o geološkom skladištenju ugljikovog dioksida i o izmjenama i dopunama Direktive Vijeća 85/337/EEZ, Direktiva Europskoga parlamenta i Vijeća 2006/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Uredbe (EZ-e) br. 1013/2006 (SL L 140, 5.6.2009.),
- Direktiva 2006/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima kojom se ukida Direktiva 91/157/EEZ (SL L 266, 269.2006.),
- Direktiva 2004/12/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. koja izmjenjuje i dopunjuje Direktivu 94/62/EZ o ambalaži i ambalažnom otpadu (SL L 047, 18/02/2004.),
- Direktiva 2000/53/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2000. o otpadnim vozilima (SL L 269, 21.10.2000.),
- Direktiva 2012/19/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi (OEEO) (SL L 197, 24.7.2012.).
- Zakonom o održivom gospodarenju otpadom utvrđuje okvir za provedbu sljedećih akata Europske unije:
 - Uredba (EZ-a) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o pošiljkama otpada (SL L 190, 12.7.2006.), kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Uredbom Komisije (EU-e) br. 255/2013 kojom se, u svrhu prilagodbe znanstvenom i tehničkom napretku, dopunjuju prilozi I.C. VII. i VIII. Uredbe (EZ-a) br 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o pošiljkama otpada (SL L 79, 21.3.2013.),
 - Odluka Komisije 2000/532/EZ koja zamjenjuje Odluku 94/3/EZ koja donosi popis otpada u skladu s člankom 1. točkom (a), Direktive Vijeća 75/442/EEZ o otpadu i Odluku Vijeća 94/904/EZ koja donosi popis opasnog otpada u skladu s člankom 1. stavkom 4., Direktive Vijeća 91/689/EEZ o opasnom otpadu (SL L 226, 6.9.2000.),
 - Odluka Komisije 2011/753/EU o uspostavi pravila i metoda izračuna za provjeru poštivanja ciljeva iz članka 11(2) Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 310, 25.11.2011.).

Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) je po pravnoj strukturi okvirni zakon kojim se uređuje gospodarenje otpadom u skladu s Direktivom Vijeća o otpadu (91/156) te njezinim izmjenama i dopunama. Kao takav predstavlja pravni temelj za donošenje planova gospodarenja otpadom i provedbenih propisa te konačno usklađivanje hrvatskih propisa s pravnom stečevinom EU na području gospodarenja otpadom. Glavne odlike ovog Zakona su: usklađenost s odredbama Okvirne Direktive Vijeća ministara o otpadu (75/442/EEZ) i njezinim izmjenama i dopunama; preuzeti su svi pojmovi iz Okvirne Direktive o otpadu i uspostavljeni pravni mehanizmi za preuzimanje sekundarnog zakonodavstva EU kroz provedbene propise Zakona. Ovim zakonom također je definirana posebna kategorija otpada čije se zbrinjavanje odvija u zasebnom toku obrade. Shodno tome doneseni su provedbeni propisi za gospodarenje pojedinom kategorijom otpada koji su u potpunosti usklađeni s Direktivama EU iste kategorije.

U skladu s gore navedenim doneseni su pravilnici o gospodarenju pojedinim tokovima otpada (otpadna ulja, otpad od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina, otpadna električna i elektronička oprema, otpad iz proizvodnje titan-dioksida, otpadna vozila i otpadne gume, medicinski otpad, glomazni otpad, otpadna ambalaža, otpadni tekstil i otpadna obuća, otpadne baterije i akumulatori, građevni otpad, komunalni otpad), a uskoro će biti doneseni i drugi pravilnici.

Pravilnicima se uvodi sustav naknada za zbrinjavanje otpada po načelu "onečišćivač plaća", potiče se proizvođače na čistiju proizvodnju i time izbjegavanje i smanjivanje nastanka otpada, a građane se potiče na odvojeno prikupljanje.

3. OSNOVNE ZNAČAJKE OPĆINE PODGORAČ

3.1. Prostorna i demografska obilježja

Općina Podgorač nalazi se u sastavu Osječko-baranjske županije, na području gdje sjeverni obronci Krndije prelaze u nizinu.

Područje Općine obuhvaća 9 naselja: Bijela Loza, Budimci, Kelešinka, Kršinci, Ostrošinci, Podgorač, Poganovci, Razbojište i Stipanovci.

Područjem Općine prolazi državna cesta D515 na pravcu Našice-Đakovo te županijska cesta Ž4105 na pravcu Podgorač-Čepin.

Prema posljednjem popisu stanovništva iz 2011. godine Općina Podgorač imala je 2.877 stanovnika raspoređenih po naseljima:

-	Bijela Loza	147
-	Budimci	670
-	Kelešinka	57
-	Kršinci	126
-	Ostrošinci	95
-	Podgorač	866
-	Poganovci	235
-	Razbojište	283
-	Stipanovci	398

U gospodarskom smislu najzastupljenije su djelatnosti poljoprivrede i korištenje potencijala kojima Općina raspolaže-obrađom zemljišta.

Za demografsku sliku Općine karakteristično je konstantno opadanje broja stanovnika, i u ukupnom broju i po naseljima.

Uspoređujući brojeve kroz zadnjih 7 popisa stanovnika vidimo izrazito negativne demografske trendove u svim naseljima:

Tablica 3. Broj stanovnika po naseljima u razdoblju 1953.-2011. godine

Naselje	Popis 1953.	Popis 1961.	Popis 1971.	Popis 1981.	Popis 1991.	Popis 2001.	Popis 2011.
Bijela Loza	860	765	503	353	288	207	147
Budimci	1.518	1.396	1.169	975	880	723	670
Kelešinka	201	188	134	85	83	67	57
Kršinci	403	403	355	207	152	138	126
Ostrošinci	377	339	303	218	190	129	95
Podgorač	1.618	1.585	1.351	1.165	1.171	956	866
Poganovci	659	591	492	434	365	295	235
Razbojište	548	545	475	406	414	354	283
Stipanovci	589	603	572	475	476	445	398
UKUPNO	6.773	6.415	5.340	4.318	4.019	3.314	2.887

Izvor: DZS

4. PREGLED POSTOJEĆEG STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU S OTPADOM

4.1. Prikupljanje otpada i transport

Prikupljanjem i odvozom komunalnog otpada s područja Općine se bavi Našički park d.o.o.

Organiziranim odvozom obuhvaćena su sva domaćinstva s područja Općine. Komunalni otpad iz domaćinstava prikuplja se u PVC posudama od 120 litara s poklopcem koji sprječava pristup životinjama i širenje neugodnih mirisa. Pored posuda zabranjeno je ostavljanje ostalog otpada i raznih vrećica koje omogućavaju razbacivanje otpada i nekontrolirano rasipanje.

Odvoz komunalnog otpada obavlja se iz domaćinstava jednom tjedno po utvrđenom rasporedu s područja Općine Podgorač namjenskim vozilima. Organizirano sakupljen otpad s područja Općine Podgorač odvozi se i odlaže na odlagalište komunalnog otpada Pepelana. O odlagalištu skrbi komunalno poduzeće Našički Park d.o.o.

Biorazgradivi otpad koji se proizvede u kućanstvima te se uglavnom koristi u svrhu kompostiranja jer se stanovništvo bavi isključivo poljoprivrednom proizvodnjom.

4.1.1. Podaci o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju

Na području Općine Podgorač divlja odlagališta su nastala uglavnom nakon rata kada su se čistile ruševine i gradile kuće od obnove. No, sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13), Općina Podgorač je sva divlja odlagališta uklonila i sanirala osim onoga na kč.br. 1576 k.o. Podgorač.

4.1.2. Prikupljanje, odvoz i zbrinjavanje glomaznog otpada i posebnih vrsta otpada

Glomazni otpad odvozi se godišnje, a akcija se najavljuje na web stranicama Našičkog parka i Općine Podgorač te putem lokalnih medija. Odvoz se može naručiti i izvan termina ali u tom slučaju se plaća prijevoz sukladno redovnom cjeniku usluge.

4.2. Zeleni otoci

Zeleni otok je jasno označeno i lako dostupno mjesto na kojem građani mogu namjenske spremnike odložiti odvojeno prikupljeni otpad koji svakodnevno nastaje u većim količinama kao što je papir, plastika, stakle itd. Ovako sakupljene sastavnice komunalnog otpada predaju se ovlaštenim sakupljačima na temelju međusobnih ugovornih obveza. Zeleni otoci moraju biti locirani na mjestima gdje je omogućeno njihovo sigurno punjenje i pražnjenje uz što manje ometanje odvijanja svih vrsta prometa. Općina Podgorač sukladno svojim organizacijskim i financijskim mogućnostima samostalno provodi aktivnosti usmjerene na odvojeno skupljanje sastavnica komunalnog otpada putem zelenih otoka.

Nakon postavljanja spremnika na određenu lokaciju, JLS su dužne redovito pratiti vrstu i količine otpada koji se odvojeno skuplja, te sukladno analiziranim podacima djelovati u smislu promjene mikrolokacije spremnika, izmjene učestalosti skupljanja, povećanja (ili smanjenja) broja spremnika i sl. te redovito izvještavati javnost o rezultatima. Osnovni problemi koji se javljaju prilikom sakupljanja sastavnica komunalnog otpada na zelenim otocima su:

- nesavjesno postupanje od strane stanovništva, u vidu nerazvrstavanja sastavnica te bacanje miješanog komunalnog otpada u postavljene spremnike,
- prevrtanje i uništavanje postavljenih spremnika od strane nepoznatih osoba,
- pražnjenje spremnika od strane neovlaštenih osoba.

Kako bi se riješili navedeni problemi, JLS poduzimaju niz mjera, usmjerenih uglavnom u edukaciju i preventivu, putem tiskanjem i distribucije letaka, brošura i slično, te usmjerenih u kontrolu i nadzor, putem komunalnih redara.

4.2.1. Podaci o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom

Na području Općine Podgorač ne postoji odlagalište komunalnog otpada. općina sukladno svojim organizacijskim i financijskim mogućnostima samostalno provodi aktivnosti usmjerene na odvojeno skupljanje sastavnica komunalnog otpada putem zelenih otoka.

4.3. Reciklažno dvorište

Reciklažno dvorište je nadzirani i ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada (npr. otpadnog papira, drva, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog/glomaznog komunalnog otpada). Reciklažna dvorišta moraju biti tako organizirana i locirana da značajno pridonose:

- ostvarenju zadanih kvantitativnih ciljeva odvojenog skupljanja otpada,
- poboljšanju kvalitete usluge odvojenog skupljanja otpada,
- smanjenju broja nelegalnih odlagališta,
- efikasnijem sortiranju miješanog otpada.

Prema članku 35. točka 2. stavka 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17), jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1.500 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području.

Općina Podgorač ima obvezu gradnje fiksnog općinskog reciklažnog dvorišta u jednom naselju, a za ostala naselja mora osigurati funkcioniranje mobilnog reciklažnog dvorišta.

Općina Podgorač sukladno Zakonu i održivom gospodarenju otpadom za smještaj i gradnju reciklažnog dvorišta određuje poduzetničku zonu u naselju Podgorač.

4.4. Vrste i količine proizvedenog otpada

U 2005. godini donesena je Uredba o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada (NN 50/05, 39/09) koja je osigurala točno razvrstavanje i nadzor otpada. osnovna svrha podjele otpada je praćenje tijeka otpada što je jedna od najvažnijih i prioritetnih mjera u cjelovitom sustavu gospodarenja otpadom.

Otpad se razvrstava prema svojstvu na:

- komunalni otpad,
- neopasni otpad,
- opasni otpad,
- inertni otpad.

Komunalni otpad nastaje u kućanstvu, komunalnim djelatnostima (čišćenje i održavanje javnih površina, tržnica), u privredi (uredi), ustanovama (škole) itd. Komunalni otpad pretežno obuhvaća kruti otpad, koji se organizirano sakuplja i zbrinjava u okviru komunalnih djelatnosti. To je otpad koji se zbog svojih svojstava može zbrinjavati bez posebne pred obrade odnosno pripreme. Za gospodarenje komunalnim otpadom odgovorni su gradovi i općine.

Neopasni otpad je svaki onaj otpad koji nema neko od navedenih svojstava koja karakteriziraju opasni otpad (vidjeti definiciju opasnog otpada).

Opasni otpad sadrži tvari koje imaju jedno od sljedećih obilježja:

- H1-Eksplozivno
- H2-Oksidirajuće
- H3-A-Jako zapaljivo
- H3-B-Zapaljivo
- H4-Nadražujuće
- H5-Opasno
- H6-Toksično
- H7-Karcinogeno
- H8-Nagrizajuće
- H9-Zarazno
- H10-Reproduktivno toksično
- H11-Mutageno
- H12-Otpad koji u dodiru s vodom, zrakom ili kiselinom oslobađa toksične ili vrlo toksične plinove
- H13-Senzibilizirajuće
- H14-Ekotoksično
- H15-Otpad sposoban na bilo koji način, nakon zbrinjavanja, rezultirati drugom tvari, koja posjeduje bilo koje od gore navedenih svojstava.

Opasni otpad se zbog svoje štetnosti i potencijalne opasnosti mora posebno nadzirati i to od mjesta nastanka do mjesta konačnog odlaganja, uključujući monitoring samog mjesta privremenog ili trajnog odlaganja.

Problematičan otpad je opasni otpad koji nastaje u kućanstvu, kao što su:

- otpadne baterije,
- onečišćena ambalaža od raznih kemikalija,
- žarulje, svjetiljke,
- lijekovi, kozmetički proizvodi,
- razni drugi predmeti koji sadrže opasne tvari.

Zbog velikog sadržaja štetnih odnosno opasnih sastojaka, problematičan otpad izravno ugrožava zdravlje ljudi i životinja te predstavlja opasnost za okoliš.

Radioaktivni otpad podliježe posebnim propisima (međunarodni i nacionalni propisi), pa je izuzet iz kataloga opasnog otpada.

Inertni otpad je otpad koji ne podliježe značajnim fizičkim, kemijskim ili biološkim promjenama. Inertni otpad nije topljiv, nije zapaljiv, nije biorazgradiv. S tvarima s kojima dolazi u kontakt ne djeluje tako da bi to utjecalo na zdravlje ljudi, životinjskog i biljnog svijeta ili na povećanje dozvoljenih emisija u okoliš.

4.5. Sastav komunalnog otpada

Sastav komunalnog otpada mijenja se ovisno o sredini u kojoj nastaje i ovisi o mnoštvu čimbenika kao što su: standard stanovništva, tip naselja, dostignuta razina komunalne infrastrukture i slično:

Tablica 4. Procijenjeni sastav miješanog komunalnog otpada u RH u 2015. godini

Sastavnica	Udio (%)
Metal	2,1
Drvo	1,0
Tekstil/odjeća	3,7
Papir i karton	23,2
Staklo	3,7
Plastika	22,9
Guma	0,2
Koža/kosti	0,5
Kuhinjski otpad	30,9
Vrtni otpad	5,7
Ostali otpad (zemlja, prašina, pijesak, nedefinirano)	6,3
Ukupno:	100

Izvor: AZO

Prikupljeni podaci o količinama prikupljenog otpada s područja Općine Podgorač za razdoblje 2011.-2016. vidljivi su u tablici:

Tablica 5. Količine prikupljenog komunalnog otpada

Godina	Miješani komunalni (t)
2011.	520
2012.	522
2013.	520
2014.	522
2015.	522
2016.	522

Izvor: Našički park d.o.o.

5. MJERE GOSPODARENJA I PRIKUPLJANJA OTPADA

5.1. Koncept cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Gospodarenje otpadom obuhvaća mjere za sprječavanje nastanka i smanjivanje količina otpada, bez uporabe postupka i/ili načina koji predstavljaju rizik po okoliš te mjere za sprječavanje štetnog djelovanja otpada na ljudsko zdravlje i okoliš.

Prioritet svakog cjelovitog sustava gospodarenja otpadom treba biti sprječavanje nastanka otpada. bit izbjegavanja nastanka otpada sadržana je u izreci: "*Najbolji otpad je onaj koji uopće ne nastane*". Pod tim se podrazumijeva činjenica da otpad koji se izbjegne ne oštećuje čovjekovo zdravlje i okoliš i ne troše se sredstva za njegovu obradu i/ili odlaganje. Korištenjem pogodnih načina proizvodnje i obrade, uvođenjem na tržište "povoljnih" vrsta

proizvoda te ekološki svjesnim ponašanjem krajnjih potrošača mogu se smanjiti količine i štetnost otpada koje bi trebalo obraditi i/ili odložiti.

Izbjegavanje i smanjenje nastajanja otpada u praksi se vrlo teško postiže, ali tome treba težiti. Smanjenje količina otpada, kao i opasnih svojstava otpada, može se postići:

- sprječavanjem nastajanja pojedinih vrsta i količina otpada,
- sprječavanjem ugrađivanja štetnih sastojaka u proizvode za tržište,
- sprječavanjem miješanja raznih vrsta materijala pri proizvodnji novih roba za tržište koji onemogućava da se otpadni materijal koristi za ponovnu upotrebu.

Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) propisuje obvezu odvojenog skupljanja i skladištenja otpada kojega se vrijedna svojstva mogu iskoristiti. Osim toga, prigodom sakupljanja komunalnog otpada, iz njega se mora izdvojiti opasni otpad.

Primarna reciklaža i odvojeno skupljanje otpada provodi se za one otpadne tvari koje se mogu tehnički i financijski vratiti u kružni tok. Temeljna zadaća odvojenog sakupljanja otpada je smanjivanje potencijala komunalnog otpada koji treba odložiti na odlagališta otpada, odnosno obraditi i energetske iskoristiti prije odlaganja. Odvojeno skupljanje otpada provodi se cjelovitim stručnim osmišljavanjem i tržišnim nadmetanjem u kojem sudjeluju privatni i javni sektor. U Republici hrvatskoj su se od 1990-tih postupno razvijali sustavi odvojenog skupljanja papira, kartona, ambalažnog otpada (staklenog, PET i metalnog), zelenog otpada, starih baterija, lijekova, ulja, auto-guma, metalnoga glomaznog otpada i građevinskog otpada i utemeljena su reciklažna dvorišta i "zeleni otoci".

Tijekom 2005. i 2006. godine uspostavljeni su sustavi gospodarenja posebnim kategorijama otpada (ambalaža i ambalažni otpad, otpadne gume, otpadna vozila, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori) koji su postigli odlične efekte, kako u zaštiti okoliša tako i u razvoju gospodarstva. Značajan napredak u odvojenom skupljanju ambalaže i ambalažnog otpada postignut je uspostavljanjem novoga "depozitnog" sustava prikupljanja ambalaže i ambalažnog otpada na temelju Pravilnika o ambalaži i ambalažnom otpadu (NN 97/05, 115/05, 81/98, 31/09, 156/09, 38/10, 10/11, 126/11).

Rast otpada je uzrokovan porastom životnog standarda i potrošačkih navika, velikim industrijskim rastom koji sa sobom nosi i povećanu proizvodnju otpada uključujući i opasan otpad. Nastojanja da se količina otpada za odlaganje smanji te da se isti zbrine na ekološki prihvatljiv način pokrenuta su još sedamdesetih godina prošlog stoljeća kada su u EU donese i prve konkretne zakonske odredbe. U zadnjih tridesetak godina osmišljeno je i više tehničko-tehnoloških postupaka za obradu različitih vrsta otpada koji su sastavni dijelovi sustava gospodarenja otpadom na razini pojedinih gradova odnosno regija.

Osnovni koncept cjelovitog sustava gospodarenja otpadom čine sljedeći elementi:

- sprječavanje nastanka otpada,
- priprema za ponovnu uporabu,
- drugi postupci uporabe npr. energetska uporaba i
- zbrinjavanje otpada.

Prvi korak u cjelokupnom sustavu je osigurati provođenje mjera za sprječavanje nastanka otpada definirane Planom sprječavanja nastanka otpada. Najvažnije mjere u poglavlju sprječavanja nastanka otpada su uspostava Centara za ponovnu uporabu i osiguranje potrebne opreme za kućno kompostiranje.

Nadalje, težište u sustavu gospodarenja komunalnim otpadom će biti na sustavu odvojenog sakupljanja komunalnog otpada i to kroz osiguranje potrebne infrastrukture za odvajanje komunalnog otpada: na mjestu nastanka otpada, putem reciklažnih dvorišta, na javnim

površinama te kroz provedbu propisa za posebne kategorije otpada (otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna EE oprema itd.).

Odvojeno prikupljeni biootpad će se odvoziti na materijalnu uporabu u postrojenja za biološku (aerobnu ili anaerobnu) obradu odvojeno prikupljenog biootpada (kompostište ili anaerobna digestija) u cilju proizvodnje komposta ili digestata i bioplina.

Odvojeno prikupljeni papir, karton, metal, stakle i plastika će se odvoziti na postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada (sortirnice) radi povećanja vrijednosti odnosno kvalitete odvojeno prikupljenog otpada i pripreme otpada za recikliranje. Odvojeno prikupljeni otpad će se nakon sortiranja odvoziti ovlaštenim tvrtkama za recikliranje, odnosno obradu.

Miješani komunalni otpad (ostatni otpad) će se prikupljati u okviru javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada koju pružaju davatelji te usluge, a prikupljeni otpad će se dopremiti do CGO-a izravno ili putem pretovarnih stanica.

CGO je skup više međusobno funkcionalno i/ili tehnološki povezanih građevina i uređaja za obradu komunalnog otpada. Tako se u CGO-u mogu odvijati različite aktivnosti vezane uz sakupljanje i obradu komunalnog otpada, a može se sastojati od:

- centra za ponovnu uporabu,
- reciklažnog dvorišta,
- reciklažnog dvorišta za građevinski otpad,
- postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada (sortirnica),
- postrojenja za biološku (aerobnu ili anaerobnu) obradu odvojeno prikupljenog biootpada,
- postrojenja/opreme za mehaničku obradu neiskoristivog krupnog (glomaznog) otpada,
- postrojenja za mehaničko biološku obradu miješanog komunalnog otpada,
- odlagališne plohe za odlaganje građevnog otpada koji sadrži azbest i
- odlagališne plohe za odlaganje prethodno obrađenog neopasnog otpada.

U CGO se mogu zaprimati sljedeće vrste otpada:

- krupni (glomazni) otpad,
- odvojeno prikupljeni otpadni papir/karton, plastika, metal, staklo,
- odvojeno prikupljeni biootpad,
- građevni otpad,
- građevni otpad koji sadrži azbest,
- inertni proizvodni otpad,
- miješani komunalni otpad.

Reciklažno dvorište je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada.

Reciklažno dvorište može biti i mobilno, izvedeno kao pokretna tehnička jedinica koja nije građevina ili dio građevine, a služi odvojenom prikupljanju i skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada (npr. otpadni papir, metal, staklo, plastika, tekstil, krupni (glomazni) otpad, jestiva ulja i masti, deterdženti, boje, lijekovi, EE otpad, baterija i akumulatori, građevni otpad od manjih popravaka iz kućanstava i dr.).

U okviru reciklažnog dvorišta može se osigurati i odvojeni dio za ponovnu uporabu proizvoda (npr. "kutak ponovne uporabe proizvoda").

Reciklažno dvorište za građevni otpad je građevina namijenjena razvrstavanju, mehaničkoj obradi i privremenom skladištenju građevnog otpada.

Postrojenje za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada (sortirnica) je građevina za gospodarenje otpadom namijenjena razvrstavanju, mehaničkoj obradi i skladištenju odvojeno prikupljenog komunalnog otpada.

Reciklažni centar je sklop građevina i uređaja za sakupljanje i obradu komunalnog otpada.

Obrada otpada su postupci uporabe ili zbrinjavanja i postupci pripreme prije uporabe ili zbrinjavanja.

Reciklažni centar se može sastojati od:

- centra za ponovnu uporabu,
- reciklažnog dvorišta,
- reciklažnog dvorišta za građevinski otpad,
- postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada (sortirnica) i
- postrojenja za biološku (aerobnu ili anaerobnu) obradu odvojenog prikupljenog otpada.

5.2. Mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada

Uspješnost implementiranih mjera u velikoj mjeri ovisi o uspostavi sustava gospodarenja otpadom. Za početak treba pristupiti odvojenom prikupljanju otpada, da bi se ostvarile pozitivne promjene u izbjegavanju nastanka i smanjenju količina otpada od velike je važnosti sustavna edukacija stanovništva. Edukacija mora biti organizirana, ciljana i redovita. Potrebno je razvijati svijest šire javnosti o uzročno-posljedičnoj vezi ponašanja zajednice i pojedinca i nastanka otpada. Cilj edukacije je u postupno mijenjanje navika i prihvaćanje novih obrazaca ponašanja (potrošačkog ponašanja i odnosa prema okolišu i otpadu).

Realno je za očekivati da će za prve rezultate trebati dulje vrijeme i disciplinirano pridržavanje svih predviđenih mjera za izbjegavanje nastanka otpada i u cijelosti mjera gospodarenja otpadom.

Mjere za ostvarivanje Cilja 5. Kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti:

- Izrada Programa izobrazno-informativnih aktivnosti s održivom gospodarenju otpadom
- Provedba aktivnosti predviđenih Programom izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom.
- Provedba nacionalne kampanje ne temu održivog gospodarenja otpadom.

5.3. Opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada

Opće mjere podrazumijevaju mjere koje se mogu primijeniti na bilo kojem području i za bilo koje vrste otpada. Kod svih sudionika gdje se generira miješani komunalni otpad potrebno je izbjegavati nastanka otpada nametnuti kao dugoročnu i djelotvornu mjeru zaštite kakvoće okoliša.

Sukladno članku 28. stavku 3. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17), JLS dužna je sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno propisu kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada.

Gospodarenje posebnim kategorijama otpada utvrđuje se posebnim propisima.

Posebne kategorije otpada su:

- ambalaža i ambalažni otpad,
- otpadni električni i elektronički uređaji i oprema,

- otpadna vozila,
- otpadne baterije i akumulatori,
- otpadne gume,
- otpad iz rudarstva i eksploatacije mineralnih sirovina,
- otpadna ulja,
- otpad iz industrije titanovog dioksida,
- poliklorirani bifenili i poliklorirani terfenil,
- otpad koji sadrži azbest,
- muljevi iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda,
- medicinski otpad i
- građevinski otpad.

Otpadna ulja i otpad koji sadrži azbest stanovništvo može predati ovlaštenom sakupljaču.

Opće mjere za gospodarenje otpadom:

- Uvođenje naknade za odlaganje otpad.
- Praćenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu.

5.4. Mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada

Primarna reciklaža temelji se na odvojenom sakupljanju iskoristivih otpadnih tvari i to na mjestu nastanka otpada. Na taj se način formiraju odvojeni tokovi različitih vrsta iskoristivih i opasnih otpadnih tvari. Odvojeni tokovi pojedinih vrsta otpada (npr. autoguma, lijekova, ulja, EE otpada, građevinskog otpada, akumulatora, zelenog otpada i lako biorazgradivog otpada, papira, starih automobila, stakla, metalne i plastične ambalaže i dr.) dugoročno jamče kvalitetnu reciklažu. Za što uspješniju i kvalitetniju provedbu primarnog odvajanja neophodan je daljnji nastavak edukacije na svim razinama društva preko postojećih projekata koji se već provode, a za buduće, u kojima će sudjelovati pojedinci, nevladine organizacije, odgojno-obrazovne ustanove, javne i državne institucije te jedinice lokalne samouprave. Primarna reciklaža i odvojeno skupljanje otpada stalno se dopunjava i mijenja, ovisno o stanju tehnike i tržišnih uvjeta.

Odvojeno prikupljanje je preduvjet za racionalno korištenje otpada. Ukoliko ono izostane, otpad koji se dobije mješavina je, u pravilu najgorih osobina svih sastojaka u njemu, a to u velike smanjuje broj mogućnosti za njegovo korištenje i sigurno uklanjanje.

Sustav odvojenog prikupljanja može se organizirati na različite načine:

- reciklažna dvorišta i zeleni otoci opremljeni spremnicima i posudama u kojima se, ovisno o veličini i izvedbi, odvojeno prikuplja desetak različitih vrsta iskoristivih otpadnih tvari i opasnog otpada od stanovnika,
- spremnici i posude za pojedine vrste otpada na više sabirnih mjesta u naselju ili postavljanje posuda za odvojeno prikupljanje uz spremnik za sakupljanje komunalnog otpada,
- malootkupne stanice; broj, veličina i izvedba kojih izravno i isključivo ovise o tržišnim uvjetima (uključujući malootkup u sortirnicama, odnosno tvornici papira, stakla, plastike i metala).

U svrhu sprječavanja nastanka otpada te primjene propisa i politike gospodarenja otpadom primjenjuje se red prvenstva gospodarenja otpadom.

Za ostvarenje Cilja 1.1. smanjenje ukupne količine proizvedenog komunalnog otpada za 5% u odnosu na ukupno proizvedenu količinu komunalnog otpada u 2015. godini potrebno je provesti mjere iz Plana sprječavanje nastanka otpada:

- mjera 1: poticanje ponovnog korištenja materijala od rušenja,
- mjera 2: organizacija informativno-edukativnih kampanja na temu sprječavanja nastanka otpada od hrane,
- mjera 3: rad na unapređenju sustava prikupljanja i obrade podataka o otpadu od hrane,
- mjera 4: promicanja održive gradnje,
- mjera 5: uspostava sustava doniranja hrane,
- mjera 6: organizacija komunikacijske kampanje za građane,
- mjera 7: poticanje sprječavanja nastanka otpadnih plastičnih vrećica,
- mjera 8: promoviranje kućnog kompostiranja,
- mjera 9: poticanje "zelene" i održive javne nabave.

te ostale mjere

- kućno kompostiranje.

Za ostvarenje Cilja 1.3. Odvojeno prikupiti 40% biootpada iz komunalnog otpada potrebno je provesti mjere:

- Izrada kriterija kvalitete i označavanja komposta i digestata.
- Nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada (sufinanciranje s okolnim JLS).

Uredbom o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/2017) promijenjene su i granične količine komunalnog otpada jedinica lokalne samouprave u obliku postotka za određenu godinu u odnosu na proizvedene količine miješanog komunalnog otpada za 2015. godinu.

Tablica 6. Granica količina miješanog komunalnog otpada za Općinu Podgorač

Godina	Referentna godina 2015. (t)	Granična količina u odnosu na 2015. (%)	Granična količina (t)
2017.	522	80	417,60
2018.	522	74	386,28
2019.	522	66	344,52
2020.	522	58	302,76
2021.	522	54	281,88
2022.	522	50	261,00

5.5. Mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada

Glavnu ulogu u cjelovitom sustavu gospodarenja komunalnim otpadom ima odvojeno prikupljanje korisnih komponenti na mjestu nastanka i njihova uporaba. Na taj način se izravno utječe na izbjegavanje i smanjenje količina komunalnog otpada.

Mjere za ostvarenje Cilja 1.2. Odvojeno prikupiti 60% komunalnog otpada (prvenstveno papir, kartona, staklo, plastika, metal).

- Nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje papira, kartona, metala, plastike, stakla i tekstila.
- Izgradnja reciklažnog dvorišta.
- Uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini.

6. POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU PLANA

Provedbom planova gospodarenja otpadom sustav gospodarenja otpadom u Hrvatskoj organizira se kao integralna cjelina svih sudionika u sustavu na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnih razini.

- Provedba izobrazno-informativnih aktivnosti.
- Unaprjeđenje informacijskog sustava gospodarenja otpadom.
- Nabava i distribucija kućnih kompostera (po potrebi nadopuna postojećeg sustava),
- Nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada, papira/kartona, stakla, metala i plastike.
- Izgradnja reciklažnog dvorišta.

7. ODGOVORNOST U PROVEDBI PLANIRANIH AKTIVNOSTI

Odgovornost u procesu unapređenja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom s definiranjem uloga i aktivnosti imaju sljedeći sudionici:

- jedinice lokalne samouprave (općine i gradovi),
- proizvođači otpada-kućanstva,
- drugi proizvođači otpada i proizvoda,
- skupljači i obrađivači otpada,
- strukturne, poslovne i druge udruge,
- uvoznici i izvoznici,
- jedinice područne (regionalne) samouprave (županije),
- druga središnja tijela državne uprave (ministarstva, državne upravne organizacije),
- ministarstvo zaštite okoliša i prirode,
- fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost,
- agencija za zaštitu okoliša,
- Hrvatski sabor i Vlada.

Jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području osigurati:

- javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,
- odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
- sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan Zakonu te uklanjanje tako odbačenog otpada,
- provedbu Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske,
- donošenje i provedbu Plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave (donosi se za razdoblje od šest godina, a njegove izmjene i dopune po potrebi te se objavljuje u službenom glasilu),
- provođenje izobrazno-informativne aktivnosti na svom području i
- mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada.

Provedbu obveza iz članka 28. stavka 1. točke 3. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan Zakonu te uklanjanje tako odbačenog otpada) osigurava osoba koja obavlja poslove službe nadležne za komunalni red jedinice lokalne samouprave (komunalni redar) na način propisan čl. 36. Zakona o održivom gospodarenju otpadom koji uključuje:

- mjere za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada,
- mjere za uklanjanje otpada odbačenog u okoliš.

Navedeno mjere uključuju:

- uspostavu sustava za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu,
- uspostava sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada,
- provedbu redovitog godišnjeg nadzora područja jedinice lokalne samouprave radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada,
- druge mjere sukladno odluci predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave iz stavka 13. članka 36. Zakona.

Radi provedbe navedenih mjera komunalni redar rješenjem naređuje vlasniku, odnosno posjedniku nekretnine, na kojem je nepropisno odložen otpad uklanjanje tog otpada, odnosno osobi koja sukladno posebnom propisu upravlja određenim područjem (dobrom), ako je otpad odložen na tom području (dobru). Rješenjem se određuje: lokacija odbačenog otpada, procijenjena količina otpada, obveznik uklanjanja otpada, te obveza uklanjanja otpada predajom ovlaštenoj osobi za gospodarenje tom vrstom otpada u roku koji ne može biti duži od 6 mjeseca od dana zaprimanje rješenja. Protiv rješenja može se izjaviti žalba nadležnom upravnom tijelu. Istekom roka određenog rješenjem komunalni redar utvrđuje ispunjavanje obveze određene rješenjem. Ako komunalni redar utvrdi da obveza određena rješenjem nije izvršena, jedinica lokalne samouprave dužna je osigurati uklanjanje tog otpada predajom ovlaštenoj osobi za gospodarenje tom vrstom otpada.

Ako komunalni redar utvrdi postojanje opravdane sumnje da je opasni ili drugi otpad odbačen na nekretnini čiji vlasnik, odnosno posjednik, ako vlasnik nekretnine nije poznat, odnosno osoba koja, sukladno posebnom propisu, upravlja određenim područjem (dobrom), ne dopušta pristup radi utvrđivanja činjeničnog stanja u vezi odbačenog otpada, komunalni redar ovlašten je zatražiti nalog suda i asistenciju djelatnika ministarstva nadležnog za unutarnje poslove radi pristupa na nekretninu u svrhu utvrđivanja činjenica.

Jedinica lokalne samouprave dužna je podatke utvrđene rješenjem mjesečno unositi u mrežnu aplikaciju sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada iz članka 137. stavka 3. točke 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17).

Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je izvješće o lokacijama i količinama odbačenog otpada, troškovima uklanjanja odbačenog otpada i provedbi navedenih mjera podnijeti predstavničkom tijelu te jedinice do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu. Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je, temeljem izvješća komunalnog redara, donijeti odluku o provedbi posebnih mjera sprječavanja odbacivanja otpada u odnosu na lokacije na kojima je u više navrata utvrđeno nepropisno odbacivanje otpada. sredstva za provedbu mjera osiguravaju se u proračunu jedinice lokalne samouprave. Jedinica lokalne samouprave ima pravo na naknadu troška uklanjanja otpada od vlasnika, odnosno posjednika nekretnine, ako vlasnik nije poznat, odnosno od osobe koja, sukladno posebnom propisu, upravlja određenim područjem (dobrom), na kojem se otpad nalazio.

Jedinica lokalne samouprave dužna je sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno propisu kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada te osigurati provedbu gore navedenih obveza na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom osiguravajući pri tom javnost rada.

Jedinica lokalne samouprave dostavlja godišnje izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i objavljuje ga u svom službenom glasilu.

Prema članku 29. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) jedinica lokalne samouprave obveznik je plaćanja naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada. FZOEU po službenoj dužnosti donosi rješenje o obvezi plaćanja naknade i ona se uplaćuje u korist Fonda radi sufinanciranja odvojenog sakupljanja otpada.

Jedinica lokalne samouprave dužna je u dokumentima koje donosi temeljem ovog Zakona osigurati odvojeno prikupljanje biootpada s ciljem kompostiranja, digestije ili energetske uporabe biootpada.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su u dokumentima prostornog uređenja odrediti područja za građenje građevina za gospodarenje otpadom u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona. Ako jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave svojim prostornim planovima ne odrede lokacije predmetnih građevina u roku određenom posebnim propisom, odluku o tim lokacijama donosi Vlada Republike Hrvatske u roku tri mjeseca nakon isteka gore navedenog roka.

Država je dužna osigurati sanaciju okoliša na zatečenim lokacijama koje su visoko opteretile opasnim otpadom nepoznate osobe ili osoba koja je prestala postojati ako nema pravnog slijednika utvrđenog ovim Planom.

Jedinica lokalne samouprave izvršava obvezu odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada i dužna je osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku od godine dana od dana stupanja na snagu Zakona.

Sve ostale obaveze proizašle iz Zakona o održivom gospodarenju otpadom jedinica lokalne samouprave dužna je provesti u roku tri mjeseca od stupanja Zakona na snagu.

U svrhu educiranja stanovništva potrebno je istražiti javno mišljenje o poznavanju sustava gospodarenja otpadom i zaštititi te izraditi komunikacijsku strategiju koja će obuhvatiti:

- promidžbene poruke, slogane,
- edukacijske i promidžbene aktivnosti,
- edukacijski i promidžbeni materijal za pojedine programe (papir, staklo, biootpad, ostatni otpad, divlja odlagališta i dr.),
- predškolski uzrast, osnovne škole, srednje škole, fakultete,
- gospodarske tvrtke,
- kućanstva,
- program odvijanja aktivnosti.

8. ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM

Sustav gospodarenja otpadom temelji se na sljedećem:

- prevencija nastajanja otpada,
- ponovna uporaba,
- materijalna uporaba,
- energetska uporaba ili druge vrste obrade te
- konačno odlaganje ostatnog otpada.

Prema Zakonu o zaštiti okoliša (NN 94/13, 73/17) sredstva za financiranje zaštite okoliša osiguravaju se državnim proračunom, proračunom jedinica područne (regionalne) samouprave, proračunima lokalne samouprave, kreditima, sredstvima međunarodne pomoći, ulaganjima stranih ulagača, doprinosima i naknadama iz drugih izvora utvrđenih posebnim zakonom. Osim sredstva iz godišnjeg Državnog proračuna danas se najčešće koriste sljedeći financijski elementi:

- sufinanciranje od Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost,
- proračun Osječko-baranjske županije,
- proračun Općine Podgorač.

Mjere za izbjegavanje i smanjenje količine nastalog otpada najčešće se provode na mjestu njegovog nastanka, kod proizvođača otpada (gospodarstvo, kućanstvo itd.). Za procjenu troškova pojedinih mjera potrebno je mjere prethodno osmisliti i definirati. Većinu ovih mjera određuje država, a županija i jedinice lokalne samouprave provode mjere i samostalno organiziraju većinom mjere na području edukacije i razvoja odnosa s javnošću.

Troškovi gospodarenja otpadom obračunavaju se prema kriteriju količine i svojstvu otpada uz primjenu načela "onečišćivač plaća". Iznimno, za komunalni otpad iz kućanstva mogu se primijeniti i drugi obračunski kriteriji u skladu s propisom kojim se uređuje komunalno gospodarstvo.

Prema Planu gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2017.-2022. godine, sredstva za provedbu projekata će se moći osigurati iz javnih i privatnih izvora:

Javni izvori financiranja:

- Državni proračun,
- Proračuni jedinica lokalne i regionalne samouprave i sredstava komunalnih društava (u vlasništvu jedinica lokalne samouprave),
- EU fondovi (predpristupni program ISPA i IPA; strukturalni fondovi za države članice),
- Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU),
- Krediti banaka (Svjetska banka, Europska banka za razvoj, Europska investicijska banka, itd.).

Privatni izvori financiranja:

- privatna ulaganja u sve vrste obrade otpada,
- privatna ulaganja u CGO-e (javno-privatno partnerstvo, koncesije i dr.),
- privatna ulaganja u primarno izdvajanje i prikupljanje otpada-postrojenja za reciklažu i skupljanje.

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost financijski podržava i potiče programe i projekte na području zaštite okoliša:

- sanacije i poboljšavanja upravljanja odlagalištima te postupno zatvaranje postojećih odlagališta komunalnog otpada,
- sanacije divljih odlagališta koja svojim postojanjem predstavljaju opasnost za okoliš i ljudsko zdravlje te za sprječavanje nenadziranog odlaganja otpada,
- gradnju centra za gospodarenje otpadom, centra za gospodarenje opasnim otpadom i odlagališta za inertni otpad,
- sanacije odlagališta opasnog otpada-lokacije visoko onečišćenog okoliša,
- poticanje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada (postavljanje zelenih otoka radi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada u kontejnerima za staklo, papir, plastiku, bio-razgradivi otpad i dr.),
- uspostavu i unapređivanje sustava gospodarenja posebnim kategorijama otpada i to: ambalažom i ambalažnim otpadom, otpadnim električkim i elektroničkim uređajima i opremom, vozilima kojima je istekao vijek trajanja, otpadnim baterijama i akumulatorima koji sadrže određene opasne tvari, otpadnim gumama, infektivnim otpadom iz zdravstvenih ustanova, otpadom iz rudarstva i eksploatacije mineralnih sirovina i otpadnim uljima.

Zadnjih je godina u Europskoj Uniji zabilježen porast suradnje javnog i privatnog sektora s ciljem razvijanja i gradnje infrastrukture s područja zaštite okoliša i transporta zbog niza prednosti kao što su: brza gradnja infrastrukture, brža provedba, manji ukupni troškovi, kvalitetnija usluga, stvaranje dodatnih prihoda i učinkovitije upravljanje.

Javno-privatno partnerstvo je oblik suradnje između tijela javne vlasti i privatnog sektora koja podrazumijeva to da privatni sektor sudjeluje ne samo u realizaciji projekta nego i u procesu odlučivanja uravnoteženom raspodjelom rizika. Ovisno o stupnju uključenosti javnog i privatnog sektora i o alokaciji rizika, ugovori s područja dugoročne suradnje ta dva sektora obuhvaćaju aktivnosti financiranja, dizajniranja, implementacije i operacionalizacije projekta.

Za provedbu mjera gospodarenja otpadom izvršena je procjena visine potrebnih sredstava za realizaciju istih. Financijska situacija u jedinicama lokalne samouprave je takva da se za većinu predviđenih aktivnosti planira financiranje iz izvora van područja Općine pa je iz tog razloga nužno brojčane podatke iz tablice 7., promatrati kao usmjeravajuće i planske.

9. ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA GOSPODARENJA OTPADOM

Sukladno članku 21. stavku 5. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13 73/17), Plan gospodarenja otpadom Općine Podgorač donosi se za razdoblje od šest godina.

Sljedećom tablicom iznijeti su rokovi i nositelji izvršenja pojedinih aktivnosti koje je potrebno poduzeti u svrhu uspostavljanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Općine.

Tablica 7. Prikaz rokova i nositelja izvršenja

Redni broj	Aktivnosti	Rok izvršenja	Nositelj	Procjena financijskih sredstava
1.	Izrada te dostava godišnjeg izvješća o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i objava u službenom glasniku	kontinuirano od 2017. do 2022.	Općina Podgorač	-
2.	Donošenje izmjena i dopuna Plana gospodarenja otpadom Općine Podgorač	po potrebi	Općina Podgorač	-
3.	Izrada projektne dokumentacije za gradnju reciklažnog dvorišta i reciklažnog dvorišta građevnog otpada	2017./2018.	Općina Podgorač	50.000,00
4.	Izgradnja reciklažnog dvorišta građevinskog otpada i reciklažnog dvorišta građevnog otpada	2018./2020.	Općina Podgorač	500.000,00
5.	Podnošenje izvješća o izvršenju Programa gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu te dostava istog Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost	2018.	Općina Podgorač	-
6.	Provođenje izobrazno-informativnih aktivnosti na području Općine	kontinuirano	Općina Podgorač	30.000,00
7.	Sudjelovanje u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno propisu kojim se određuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada (nabava kanti, kompostera, vreća i sl.)	kontinuirano	Općina Podgorač	200.000,00
8.	Provedba redovitog godišnjeg nadzora područja Općine radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada	kontinuirano	Općina Podgorač	-
9.	Sufinanciranje nabave mobilnog reciklažnog dvorišta	2018./2019.	Općina Podgorač	100.000,00

10. LITERATURA I PRILOZI

1. Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17)
2. Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05)
3. Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2017.-2022. godine (NN 3/17)
4. Pravilnik o mjerilima, postupku i načinu određivanja iznosa naknade vlasnicima nekretnina i jedinicama lokalne samouprave (NN 59/06 i 109/12)
5. Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima (NN 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12, 86/13)
6. Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi (NN 38/08)
7. Pravilnik o gospodarenju otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina (NN 128/08)
8. Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 23/14, 51/14, 121/15, 132/15)
9. Pravilnik o gospodarenju otpadom električnom i elektroničkom opremom (NN 42/14, 48/14, 107/14, 139/14)
10. Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima (NN 103/14)
11. Pravilnik o gospodarenju otpadom iz proizvodnje titan-dioksida (NN 11/14)
12. Pravilnik o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada (NN 117/14)
13. Odluka o izmjenama naknada u sustavima gospodarenja otpadnim vozilima i otpadnim gumama (NN 40/15)
14. Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom (NN 50/15)
15. Naputak o glomaznom otpadu (NN 79/15)
16. Pravilnik o ambalaži i otpadnoj ambalaži (NN 88/15, 78/16)
17. Odluka o područjima sakupljanja neopasne otpadne ambalaže (NN 88/15)
18. Pravilnik o katalogu otpada (NN 90/15)
19. Odluka o izmjeni naknade u sustavu gospodarenja otpadnim uljima (NN 95/15)
20. Uredba o gospodarenju otpadnom ambalažom (NN 97/15)
21. Pravilnik o gospodarenju otpadnim tekstilom i otpadnom obućom (NN 99/15)
22. Uredba o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 105/15)
23. Pravilnik o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 111/15)
24. Uredba o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 112/15)
25. Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN 114/15)
26. Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 125/15, 90/16)
27. Pravilnik o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (NN 69/16)
28. Pravilnik o termičkoj obradi otpada (NN 75/16)
29. Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama (113/16)
30. Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17)
31. Službene web stanice Općine Podgorač